

บทที่ 1

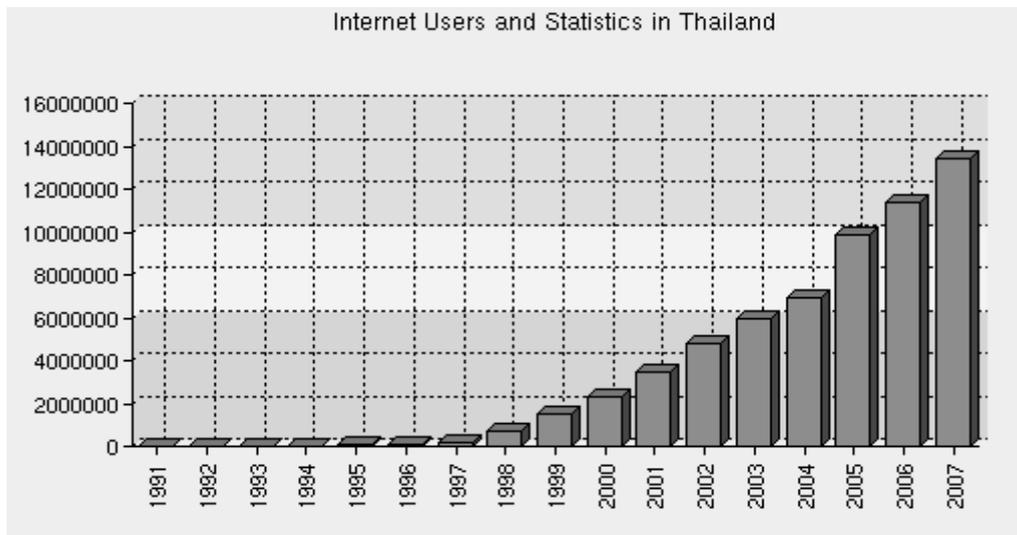
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ได้แทรกซึมเข้าไปทุกภาคส่วนของสังคม และเข้ามามีส่วนสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เพิ่มมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันมีข้อมูลเกือบทุกสาขาอาชีพที่สามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต จากการที่อินเทอร์เน็ตเป็นที่ยอมรับว่ามีประโยชน์มหาศาล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นประโยชน์ในทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากร เนื่องจากอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดความประหยัด และควมมีประสิทธิภาพทั้งในด้านความเร็วและค่าใช้จ่าย รัฐบาลจึงได้พยายามส่งเสริมให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตในหมู่ประชาชนทั่วไปเพิ่มขึ้น โดยใช้เป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ (Digital divide) และเนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีราคาถูก มีข้อมูลอยู่มากมาย และไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาในการเข้าถึงข่าวสารข้อมูลนั้นๆ ทำให้เกิดความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลายในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

ภาพที่ 1

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ตารางที่ 1.1
จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

ปี ค.ศ./ พ.ศ.	จำนวน	ที่มา
2007/2550	13,416,000	NECTEC
2006/2549	11,413,000	NECTEC
2005/2548	9,909,000	NECTEC
2004/2547	6,970,000	NECTEC
2003/2546	6,000,000	NECTEC
2002/2545	4,800,000	NECTEC
2001/2544	3,500,000	NSO/NECTEC
2000/2543	2,300,000	ISP Club/NECTEC
1999/2542	1,500,000	ISP Club/NECTEC
1998/2541	670,000	NECTEC/Internet Thailand
1997/2540	220,000	NECTEC/Internet Thailand
1996/2539	70,000	NECTEC
1995/2538	45,000	NECTEC
1994/2537	23,000	NECTEC
1993/2536	8,000	NECTEC
1992/2535	200	NECTEC
1991/2534	30	NECTEC

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

<http://202.44.204.43/webstats/internetuser.php?Sec=internetuser>

สำหรับประเทศไทยหลังจากมีการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2535 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพียง 200 ราย ได้เพิ่มขึ้นเป็น 5,000 รายในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2537 และเพิ่มขึ้นเป็น 23,000 รายในเดือนมิถุนายนของปีเดียวกัน¹ และในเวลาต่อมาจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตภายในประเทศมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยประมาณ

¹ Sirin Palasri, Steven Huter and Zita Wenzel.(1998) The History of the Internet in Thailand. The Net Work

13.4 ล้านราย ด้วยความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตที่มากขึ้นจึงทำให้เกิดบริษัทที่ทำธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตในส่วนของธุรกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือเรียกว่า ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในเชิงพาณิชย์ หรือ ISP (Internet Service Provider) ซึ่งในปัจจุบัน มีผู้ให้บริการทั้งสิ้น 22 ราย² ที่ได้รับการอนุมัติจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย ให้เป็นผู้ประกอบกิจการทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และให้บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์ ซึ่งประกอบด้วย

1. บริษัท เคเอสซีคอมเมอร์เชียล อินเทอร์เน็ต จำกัด
2. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท อินเทอร์เน็ต ไซลูชั่น แอนด์ เซอร์วิส โพรไวเดอร์ จำกัด
5. บริษัท ไอทาร์ จำกัด
6. บริษัท ทีทีแอนด์ที ซัสโครเบอร์ เซอร์วิสเชส จำกัด
7. บริษัท โปรอิมเมจ เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด
8. บริษัท เคิร์ช จำกัด
9. บริษัท ทูอินเทอร์เน็ต จำกัด
10. บริษัท อควาเมนท์ จำกัด
11. บริษัท วัน โอ วัน โกลเบิล จำกัด
12. บริษัท ฟรีอินเทอร์เน็ต จำกัด
13. บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)
14. บริษัท เอ็นทีที คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด
15. บริษัท แปซิฟิคอินเทอร์เน็ต (ประเทศไทย) จำกัด
16. บริษัท อินโฟเน็ต (ประเทศไทย) จำกัด
17. บริษัท เลนโซต้าต้าคอม จำกัด
18. บริษัท เวิลด์เว็บ จำกัด
19. บริษัท ไวซ คอมมูนิเคชั่นเน็ตเวิร์ค จำกัด
20. บริษัท ทีโอแอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
21. บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมูนิเคชั่น จำกัด
22. บริษัท ไทยเทรอดเน็ต จำกัด

² ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ <http://iir.ngi.nectec.or.th/>

ในช่วงแรกของประเทศไทย การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการทั่วไปจะอยู่ในรูปของ Narrowband หรือ Dial-up เป็นการเชื่อมต่อผ่าน Analog Modem ด้วยการหมุนโทรศัพท์ ซึ่งจะมี ความเร็วมาตรฐานอยู่ที่ 56kbps เป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปแต่มีข้อจำกัดต่างๆ มากมายอาทิเช่น ความเร็วในการใช้งานต่ำ ไม่สามารถกำหนดรูปแบบในการใช้งานได้ และในขณะที่ใช้งาน อินเทอร์เน็ตจะไม่สามารถใช้งานโทรศัพท์ได้

แนวโน้มการให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น มีทั้งในรูปแบบการ ใช้บริการในการศึกษา บริการทางด้านการค้า และบริการทางด้านการสื่อสาร โดยอัตราการ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระดับครัวเรือนในปี 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 1.3 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 7.2 ของครัวเรือนทั่วประเทศ โดยที่ลักษณะการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีถึงร้อยละ 52.8 ของ ครัวเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทั้งหมด

ส่งผลให้ความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Hi-speed Internet) หรือ อินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ (Broadband Internet) ซึ่งสามารถรับส่งข้อมูลได้ในปริมาณมากและรวด เร็วมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในตลาดระดับองค์กรและผู้ใช้ตามบ้าน ทำให้ธุรกิจ ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยในปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ระบบ ADSL หรือ Asymmetric Digital Subscriber Line ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 87.6³

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในประเทศไทยมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้ง จากผู้บริการรายใหม่และผู้ที่ย้ายจากระบบอินเทอร์เน็ตแบบ Dial-up มาเป็นระบบอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เริ่มค่อนข้างล่าช้า อันเนื่องมา จากการขยายตัวของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบกับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ให้บริการ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ในปัจจุบันมีปริมาณมากและได้พัฒนาไปเป็นรูปแบบของข้อมูลสัญญาณ ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว มากขึ้น จึงเกิดความต้องการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความรวดเร็ว มากกว่าเดิม โดยในปี 2546 มีผู้บริการระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอยู่เพียง 30,000 ราย ต่อมาได้เพิ่มขึ้นเป็น 170,000 และ 375,400 ราย ในปี 2547 และ 2548 หรือขยายตัวร้อยละ 466 และ 121 ตามลำดับ โดยได้มีการกระจายไปยังกลุ่มลูกค้าบุคคลทั่วไปเพิ่มมากขึ้น จากที่เคย กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มลูกค้าองค์กร สำหรับในปี 2549 มีผู้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ประมาณ 8.5 แสนราย มีการขยายตัวร้อยละ 126 จากปีก่อนหน้า

³ ศูนย์วิจัยกิจการไทย ชี้แนวโน้มตลาดอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์มีความต้องการสูง สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ วัน ศุกร์ ที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2550 12:55 น. http://news.sanook.com/scoop/scoop_149425.php

จากอัตราการเปลี่ยนแปลงการใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบเดิมที่เป็น Narrowband มาเป็น Broadband มากขึ้น ทำให้โครงสร้างของการให้บริการและรายได้ของ ISP แต่ละรายเปลี่ยนแปลงไปด้วย และเนื่องจากโครงสร้างของธุรกิจผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นแบบผู้ขายน้อยรายที่มีการขายสินค้าที่มีความแตกต่างกัน⁴ จำเป็นที่จะต้องใช้กลยุทธ์เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ทั้งที่เป็นกลยุทธ์ด้านราคาค่าบริการ และกลยุทธ์ที่ไม่ใช่ราคา กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การโฆษณา ต้นทุนและเงื่อนไขของการเข้าถึงเครือข่ายโทรคมนาคมพื้นฐาน (โครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐาน) และเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดทำให้ ISP หลายรายมีการเพิ่มในส่วนของการให้บริการ Broadband Internet หรือในประเทศไทยจะรู้จักกันในนามของ Hi-Speed Internet ในรูปแบบของ ADSL

จากประเภทของการให้บริการที่มีความแตกต่างกันในรูปของคุณภาพ (ความเร็วในการเชื่อมต่อ) ดังนั้น การศึกษานี้จะทำการพิจารณาการตัดสินใจเลือกใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสำหรับบ้าน ADSL เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาและความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ และความเต็มใจจ่ายในการเลือกใช้งาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงภายในที่อยู่อาศัย
2. ศึกษาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ที่มีต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
3. ศึกษาความความเต็มใจจ่ายระหว่างกลุ่มผู้ที่ติดตั้ง และไม่ได้ติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

⁴ พรชัย ปานบ้านแพ้ว. โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. งานวิจัยเฉพาะเรื่อง โครงการเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542. น.62.

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1. ในการศึกษานี้จะพิจารณาเฉพาะอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ที่ใช้ภายในที่พักอาศัยส่วนบุคคล ไม่รวมกลุ่มลูกค้าประเภทระดับองค์กร
2. การสำรวจจะสำรวจเฉพาะกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่พักอาศัยอยู่ในที่พักอาศัยส่วนบุคคลที่มีคอมพิวเตอร์ และมีสายโทรศัพท์ที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วไปได้ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เนื่องจากเป็นเขตที่ผู้ให้บริการแต่ละรายสามารถเข้าถึง และครอบคลุมพื้นที่การให้บริการ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ภายในที่อยู่อาศัย เป็นข้อมูลให้กับผู้ให้บริการ หรือ ISP เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ และเพื่อเป็นข้อมูลให้กับภาครัฐในการดำเนินนโยบายทางด้านโทรคมนาคม ในการจัดสรรเครือข่าย และทรัพยากรอินเทอร์เน็ตให้กับประชาชน

1.5 วิธีการศึกษา

1. การศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และค่าความยืดหยุ่น จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจะนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) เพื่อวิเคราะห์ความน่าจะเป็นของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตส่วนบุคคล
2. การศึกษาความความเต็มใจจ่ายระหว่างกลุ่มผู้ที่ติดตั้ง และไม่ได้ติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่ายของกลุ่มตัวอย่าง (Compare Mean) และพิจารณาแยกส่วนกันระหว่างความเต็มใจจ่ายทั้งสองแบบเพื่อดูว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายในแต่ละประเภท